

INTEGRÁLT VÍZHÁZTARTÁSI TÁJÉKOZTATÓ ÉS ELŐREJELZÉS

2014. június

- kivonat -

Készítette:

az

**Országos Vízügyi Főigazgatóság
Vízkezelés-gazdálkodási és Víziközmű Osztálya**

és az

Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság

**Budapest, Szeged
2014. június 10.**

1. HELYZETÉRTÉKELÉS

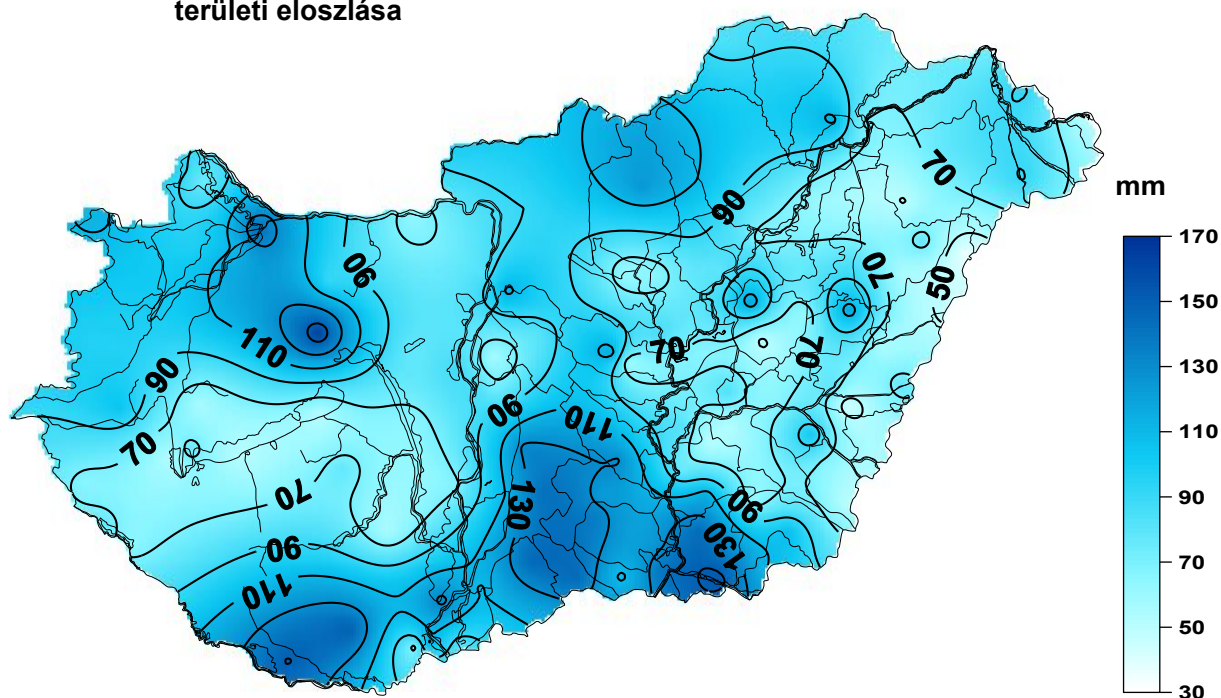
Csapadék

2014 májusában a rendelkezésre álló adatok szerint az ország területére lehullott csapadék mennyisége 36 mm (Nyírábrány) és 163 mm (Tés) között alakult, az országos területi átlagérték 89 mm volt, ami 29 mm-rel (48%-kal) több a viszonyítási időszak (1971-2000) május havi átlagánál.

Májusban a Balaton térségének és a Tiszántúl egyes keleti körzeteinek kivételével az átlagosnál több csapadék hullott. Az átlaghoz képest a legnagyobb havi csapadéktöbblet (60-103 mm) a Dél-Dunántúl és a Dél-Alföld területén jelentkezett.

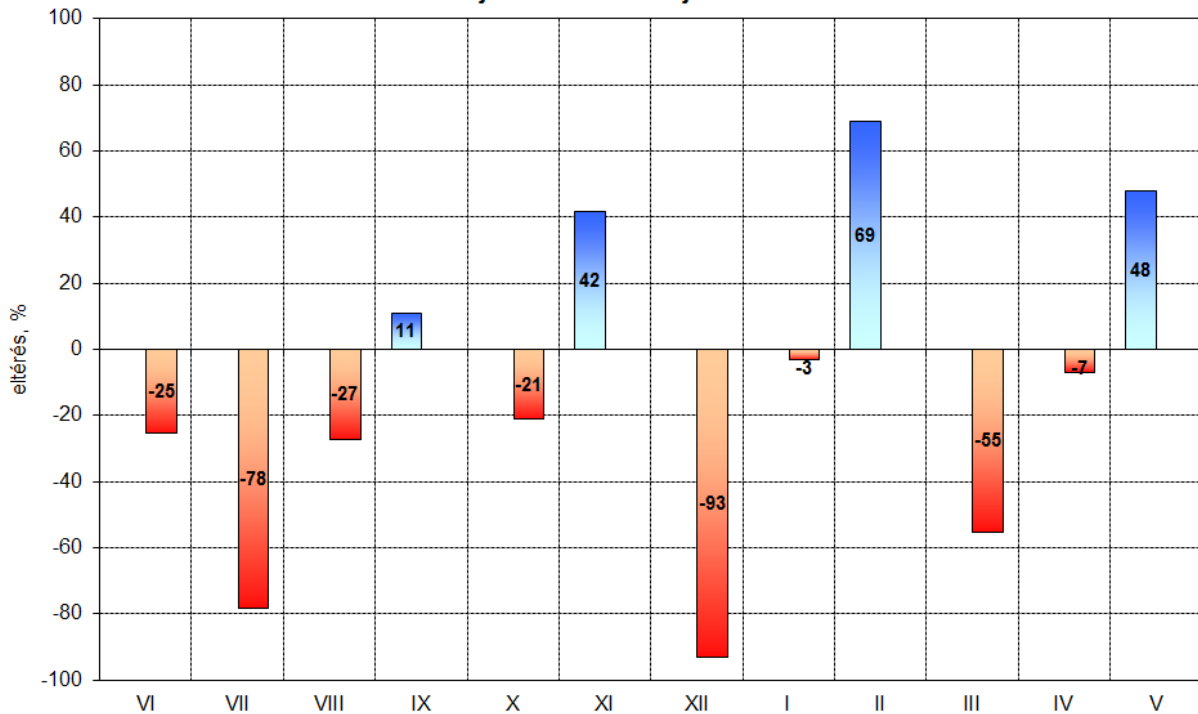
Országos áttekintésben a májusi átlaghoz viszonyított legnagyobb csapadékhiány (22 mm) Nyírábrány, a legnagyobb csapadéktöbblet (103 mm) Makó állomáson fordult elő.

A 2014. május havi csapadékösszeg területi eloszlása

Az alábbi szöveggözi ábrán a legutóbbi 12 havi időszakra mutatjuk be a havi csapadékösszeg országos területi átlagértékének átlagtól való relatív eltérését.

A havi csapadékösszeg országos területi átlagértékének sokévi (1971-2000) átlagtól való eltérése (%) a 2013. június - 2014. május időszakban

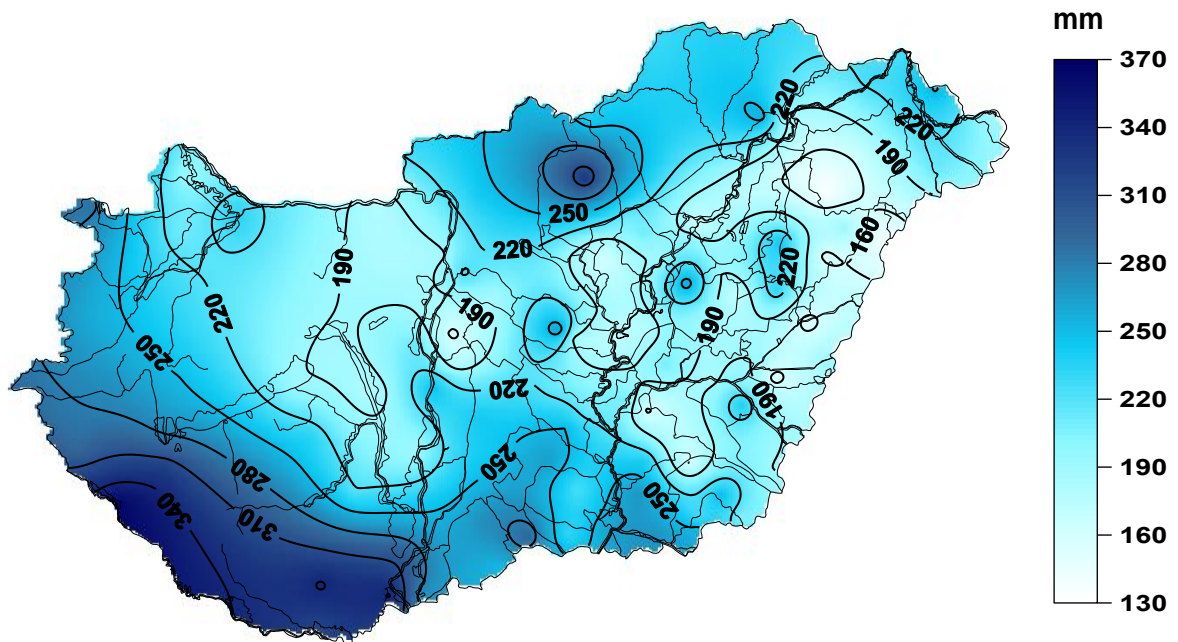

A 2014. január-május időszakban lehullott csapadék mennyisége 134 mm (Újfehértó) és 365 mm (Murakeresztúr) között alakult, az országos területi átlagérték 224 mm volt, ami az időszakos átlagnál 28 mm-rel (mintegy 14%-kal) magasabb.

Országos áttekintésben az átlaghoz viszonyított legnagyobb öthavi csapadéktöbblet (90-136 mm) a Dunántúl déli részén fordult elő. A január-május időszakban a legkevesebb csapadék a Nyírség egyes községeiben hullott.

Az átlaghoz viszonyított legnagyobb öthavi csapadéktöbblet (136 mm) Kölked, a legnagyobb öthavi csapadékhiány (61 mm) Nyírábrány állomáson fordult elő.

A 2014. január-május havi csapadékösszeg területi eloszlása

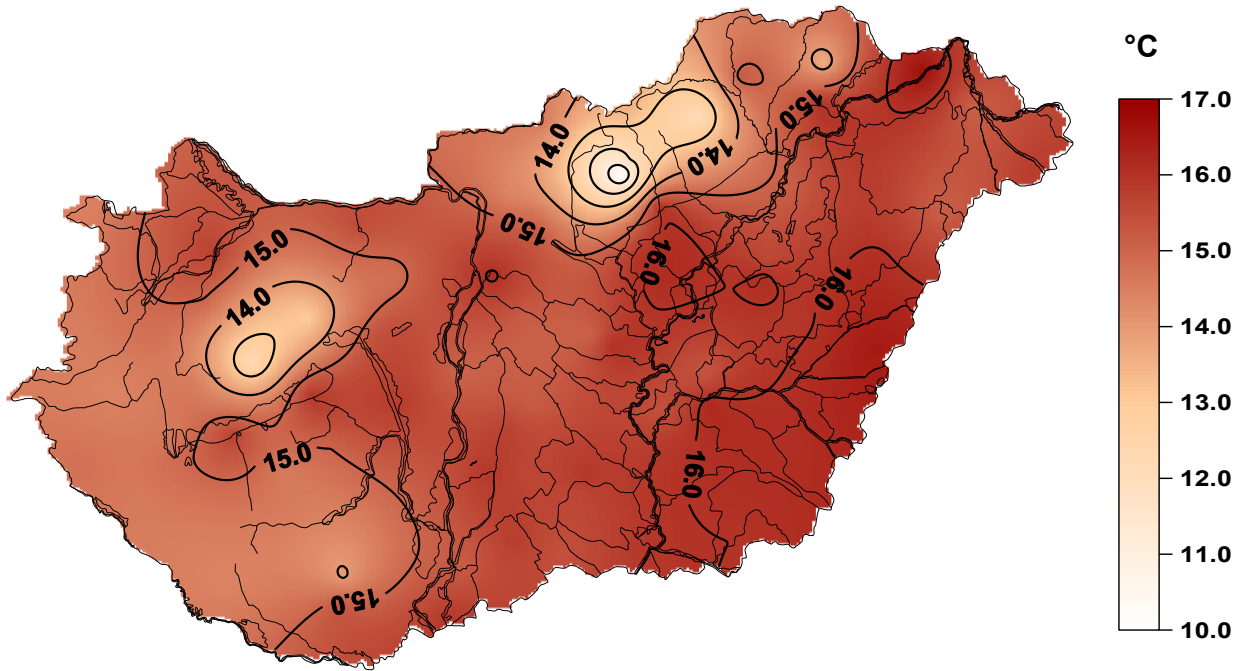
Léghőmérséklet

A május havi középhőmérséklet 10,1 °C (Kékestető) és 16,7 °C (Cigánd) között alakult, az országos területi átlagérték 15,1 °C volt, ami 0,5 °C-kal alacsonyabb az átlagnál.

A havi középhőmérséklet az ország területének túlnyomó részén kissé elmaradt a májusi átlagtól.

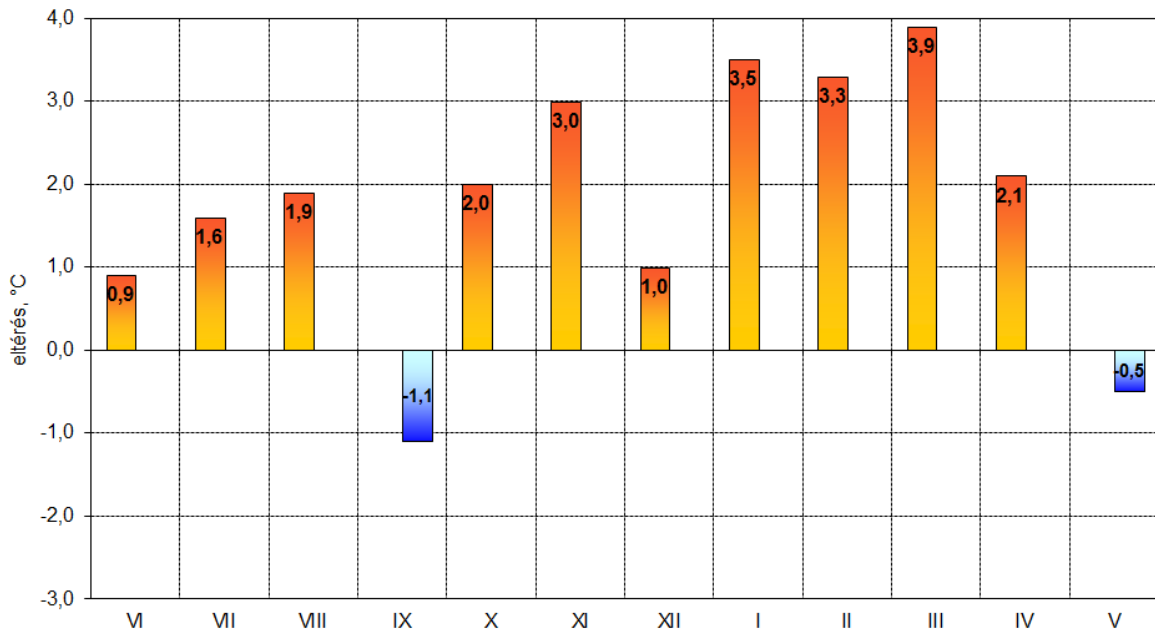
Országos áttekintésben az átlagos május havi középhőmérséklethez képest a legnagyobb negatív eltérés (1,5 °C) Tés, a legnagyobb pozitív eltérés (1,1 °C) Cigánd állomáson fordult elő.

A 2014. május havi középhőmérséklet területi eloszlása

Az alábbi szövegtáblában a legutóbbi 12 havi időszakra mutatjuk be a havi középhőmérséklet országos területi átlagértékének átlagától való eltérését.

A havi középhőmérséklet országos területi átlagértékének sokévi (1971-2000) átlagától való eltérése (°C) a 2013. június - 2014. május időszakban

Talajnedvesség

Síkvidékeinken a talajok legfelső (0-20 cm-es) rétegének nedvességtartalma május végén az egy hónappal korábbi állapothoz képest kissé alacsonyabb volt. A 0-20 cm-es talajréteg nedvességtartalmát területi átlagban általában az 50-75% közötti telítettségi értékek jellemezték. Ennél alacsonyabb telítettségi értékek (35-50%) csak a Mezőföld, a Tiszazug és a Körös-szög, valamint a Nyírség és a Hajdúság egyes körzeteiben fordultak elő.

A 20-50 cm közötti talajréteg nedvességtartalma az egy hónappal korábbi állapothoz képest kissé növekedett. Síkvidékeink területi átlagában – a Tiszántúl egyes területeinek kivételével – az 50-80% közötti telítettségi értékek fordultak elő.

Az 50-100 cm-es talajréteg nedvességtartalma az egy hónappal korábbi állapothoz képest számottevően nem változott. A jellemző telítettségi értékek a hónap végén – nagyfokú területi homogenitást jelezve – 70-90% között alakultak.

Talajvíz

Májusban a síkvidéki területek jelentős részén emelkedett a talajvíztükör, azonban számottevő területi különbségek mutatkoztak: a jelentősebb, 50-100 cm közötti változások a Dráva-menti síkság területén alakultak ki. A Kisalföld északi részén 25-50 cm közötti, a Mezőföld északi és déli részén 25 cm-nél kisebb emelkedés mutatkozott. Az Alföldön 0-25 cm közötti, kisebb területi inhomogenitást mutató változások voltak jellemzőek. Kisebb (0-10 cm) csökkenés mutatkozott a Mezőföld középső térszínein, a Duna-Tisza köze északkeleti részén, a Zagyva-medence délnyugati részén, a Nagykunság keleti felén, a Bodroghözben és a Felső-Tisza vidék területén.

Az 1971-2000. közötti időszak május havi átlagértékénél alacsonyabban helyezkedett el a talajvíztükör a Kisalföld északi részén, a Mezőföld, a Duna-Tisza köze és a Tiszántúl területének csaknem egészén, valamint az Északi-középhegység előterében (beleértve a Borsodi Mezőséget is). A legnagyobb (200-300 cm, illetve azt meghaladó) eltérések a Duna-Tisza köze északnyugati és délkeleti részén, illetve a Mátra előterében mutatkoztak. A Kisalföld északi felén és a Felső-Tisza vidék északkeleti részén, valamint a déli országhatár mellett kialakult süllyedések a 100-200 cm közötti értéktartományba tartoztak. A viszonyítási időszagnál magasabb helyzetű talajvíztükörrel jellemezhető területek (Kapuvári-sík, Dráva-menti síkság, Tiszántúl egyes körzetei) aránya csekély, a változás mértéke általában kisebb volt 50 cm-nél.

A síkvidékek területi átlagában a talajvíztükör 2014. május hónapban az 1971-2000. közötti időszak május havi átlagértékénél ~60 cm-rel alacsonyabban helyezkedett el.

Belvízi helyzetértékelés

2014 májusában országos összesítésben a belvízrendszerek közötti vízforgalom mennyisége 137,92 millió m³ volt, ami 41,84 millió m³-rel (44%-kal) haladta meg az előző havi értéket. A május havi vízforgalom részben a felszíni vízfolyásokból a belvízrendszereken átvezetett vízmennyiség volt.

A hónap folyamán belvízelöntés maximálisan 2414 ha kiterjedésben fordult elő.

A tározókban visszatartott víz mennyisége 2014 májusában országos összesítésben az egy hónappal korábbi értékhez képest 3,72 millió m³-rel (6%-kal) növekedett.

2. ELŐREJELZÉS

Időjárás-előrejelzés

Az Országos Meteorológiai Szolgálat 2014. május 10-én kiadott hosszú távú meteorológiai előrejelzése szerint a június az átlagosnál melegebb és az átlagosnál kissé szárazabb, a július az átlagosnál melegebb és kissé szárazabb, az augusztus az átlagosnál melegebb és szárazabb lesz.

A havi középhőmérséklet és a havi csapadékösszeg országos átlagértékei az alábbi előrejelzett értékek között várhatók (zárójelben a sokévi átlagokat tüntettük föl):

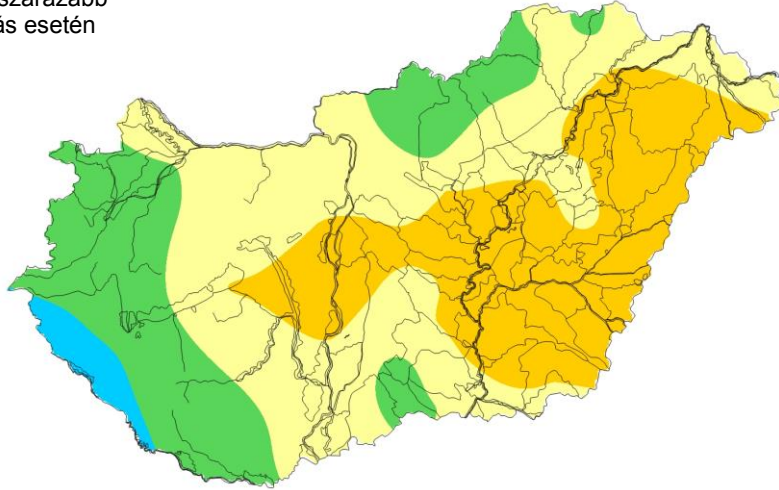
Hónap	Havi középhőmérséklet [°C]	Havi csapadékösszeg [mm]
június	18,3 – 19,9 (18,6)	55 – 100 (75)
július	20,0 – 22,1 (20,4)	45 – 75 (64)
augusztus	19,7 – 21,7 (20,0)	35 – 65 (61)

Az OMSZ 2014. június 9-én kiadott középtávú előrejelzése szerint a következő 10 napos időszak első harmadában folytatódik az évszakos átlagnál lényegesen melegebb, száraz időjárás. A hét közepétől fokozatos lehűlés kezdődik, a hét végén az átlaghoz közeli, az időszak utolsó napjaiban már az évszakos átlagnál hűvösebb időre számíthatunk. A hét második felétől többfelé várható csapadék, de ennek mennyisége területi átlagban előreláthatólag nem haladja a 10 mm/nap értéket. A jövő hét elején folytatódó lehűléssel újabb – területi átlagban többfelé 10 mm/nap értéket meghaladó mennyiségű – csapadék érkezésére lehet számítani.

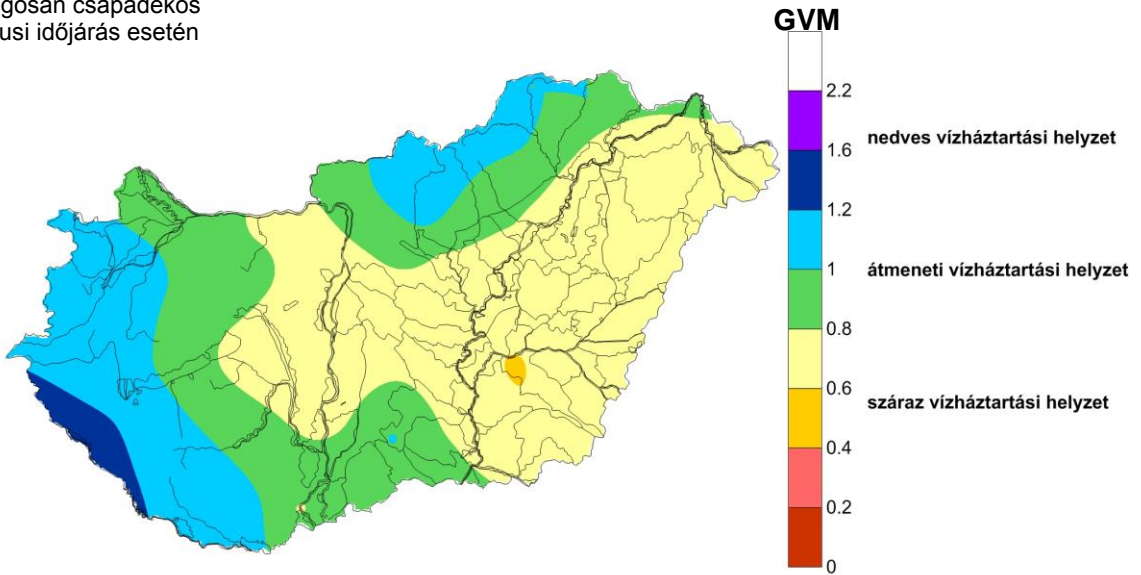
A Gördülő Vízháztartási Mutató (GVM) 2014. júniusra előrejelzett értékei

Az alábbi ábrákon három időjárás-forgatókönyv szerint végzett számítások alapján szemléltetjük a vízháztartási helyzet várható májusi alakulását.

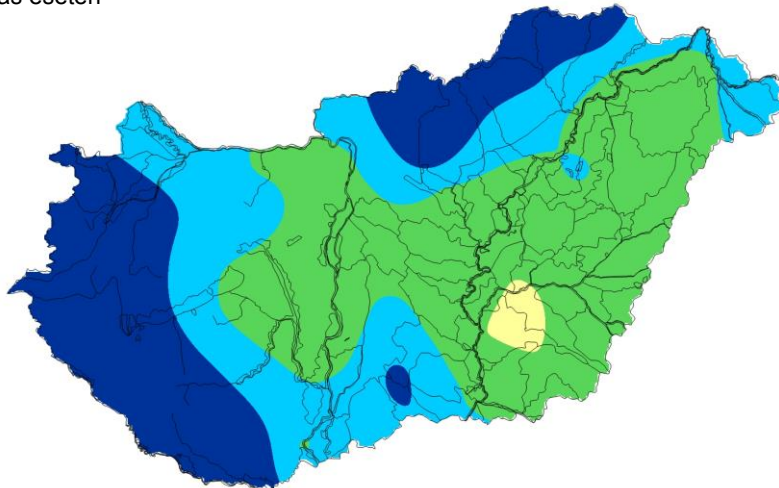
Az átlagosnál szárazabb
júniusi időjárás esetén

Átlagosan csapadékos
júniusi időjárás esetén

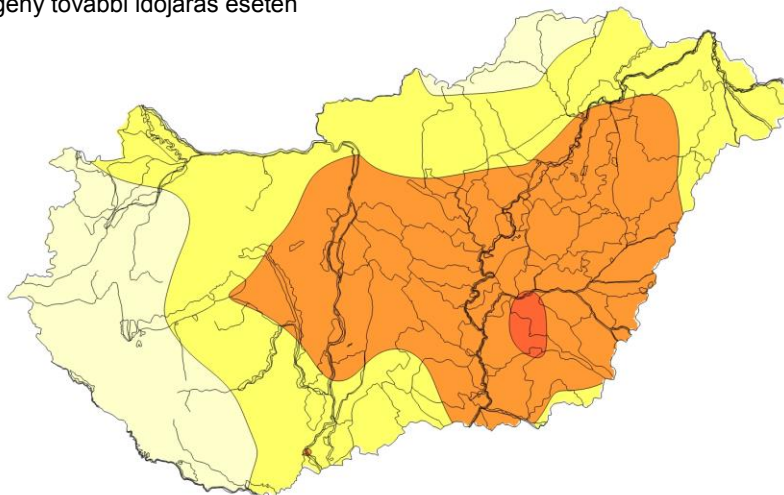

Az átlagosnál csapadékosabb
júniusi időjárás esetén

Az alábbi ábrákon két időjárási forgatókönyv szerint végzett számítások alapján szemléltetjük az aszályhelyzet 2014. évi várható alakulását

Csapadékszegény további időjárás esetén

Átlagosan csapadékos további időjárás esetén

PAI (°C/100mm)

